

СТ А Н О В И Щ Е
НА
КОМИСИЯТА ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

рег. № НДМСПО-17-798/10.09.2018 г.

гр. София, 29.10.2018 г.

ОТНОСНО: Роля на бенефициентите на безвъзмездна финансова помощ по оперативни програми, съфинансирани от ЕС във връзка с фигурите „администратор“ и „обработващ“.

Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) в състав – членове: Цанко Цолов, Цветелин Софрониев и Веселин Целков, на заседание, проведено на 10.10.2018 г., разгледа искане за становище /вх. № НДМСПО-17-798/10.09.2018 г./ от администрацията на Министерския съвет относно въпрос, свързан с определяне на ролята на бенефициентите по програмите, съфинансирани от ЕС, а именно – дали те се явяват администратор или обработващ лични данни по смисъла на Закона за защита на личните данни и Регламент (ЕС) 2016/679.

Оперативните програми, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ), имат публични бенефициенти по голяма част от процедурите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (БФП) – държавни органи, административни структури на изпълнителната власт, администрации на държавни институции, органи на местното самоуправление, юридически лица с нестопанска цел и други юридически лица. Бенефициентите по цитираните процедури получават БФП за реализирането на различни обучителни дейности, дейности за заетост и други мерки, при изпълнението на които съгласно изискванията на приложимото законодателство и по-специално на Регламент (ЕС) 1304/2013 трябва да се събират и съхраняват определен набор от данни за всички участници - физическите лица, които са крайни получатели на резултатите от съответната дейност.

Събираните данни представляват лични данни по смисъла на Регламент (ЕС) 2016/679 и обработването им е необходимо за спазване на правното задължение на администратора съгласно посочения по-горе специален регламент. Данните се предоставят както от самите участници, така и от бенефициента, който ги подпомага при попълване на информацията при необходимост. Информацията за лицата, обхванати от дейностите по проекта, се събира чрез специално разработени за тази цел анкетни карти и въпросници, които се събират от бенефициента и се обобщават от него, след което в процеса на отчитане се предоставят на съответния Управляващ

орган (УО) в специално разработен формат. Задължението за събирането, обработването и предоставянето на тези данни на УО е вменено на бенефициентите чрез договорите за предоставяне на БФП, тъй като бенефициентите са пряко отговорни за изпълнението на проектните дейности.

Правен анализ:

Регламент (ЕС) 2016/679 (Общ регламент относно защитата на данните), който се прилага пряко от 25 май 2018 г., е нормативният акт, определящ правилата, свързани със защитата на личните данни на физическите лица при тяхното обработване. Общият регламент надгражда предишния режим за защита на данните, въведен от Директива 95/46/ЕО, транспонирана в българския Закон за защита на личните данни от 2002 г., като в същото време отчита динамиката на развитието на новите технологии и на дейностите по обработка на лични данни.

Концепцията за администратор и обработващ лични данни е въведена с Директива 95/46/ЕО и е доразвита с новата европейска правна рамка за защита на личните данни.

Съгласно легалната дефиниция на чл. 4, т. 7 от Общия регламент, **администратор** е *„физическо или юридическо лице, публичен орган, агенция или държавна структура, която сама или съвместно с други определя целите и средствата за обработването на лични данни; когато целите и средствата за това обработване се определят от правото на Съюза или правото на държава членка, администраторът или специалните критерии за неговото определяне могат да бъдат установени в правото на Съюза или в правото на държава членка“*.

Качеството „администратор“ е пряко следствие от обстоятелството, че конкретно лице или структура е избрало да обработва лични данни за свои цели или цели, които са регламентирани с нормативен акт. При това положение, извън случаите, когато това е законово определено, администраторът сам взема решение относно необходимостта от събиране на лични данни, категориите лични данни, дали те да бъдат променяни или модифицирани в хода на обработването, къде и как тези данни да бъдат използвани и с каква цел, дали данните да бъдат разкрити на трети страни и кои да бъдат те, както и за колко време те ще бъдат съхранявани, и кога и по какъв начин да бъдат унищожени.

В допълнение, Регламентът вменява на администратора определен кръг от задължения. Той трябва да предприеме подходящи технически и организационни мерки, свързани със сигурността на данните, като вземе предвид естеството, обхвата, контекста и целите на обработването на данните, както и съществуващите рискове за правата и свободите на субектите на данните. Освен това, съгласно разпоредбата на чл. 30, пар. 1 от Регламент (ЕС) 2016/679, администраторът поддържа регистър на дейностите по обработване, за които отговаря. Този ангажимент произтича от принципа за отчетност и необходимостта администраторът във всеки един момент да бъде способен да докаже, че спазва изискванията, залегнали в регламента.

Обработващ лични данни е „*физическо или юридическо лице, публичен орган, агенция или структура, която обработва лични данни от името на администратора*“ (чл. 4, т. 8 от Регламент (ЕС) 2016/679).

Основната разлика между администратор и обработващ се състои в това, че вторият действа не самостоятелно, а от името на администратора на лични данни. Техните отношения се уреждат с договор, който регламентира предмета, срока на действие по обработването, естеството и целта на обработването, вида лични данни и задълженията и правата на администратора, вкл. да извършва проверки (одити).

Общият регламент въвежда и специфични задължения за обработващия данните, които не се ограничават само и единствено до осигуряване на сигурност на данните. Така например, той е длъжен да обработва лични данни само по документално нареждане от страна на администратора. В случаите, когато е необходимо назначаването на друг обработващ данните, това става само с изричното писмено разрешение на администратора. Подобно на администратора, съгласно чл. 30, пар. 2 от Общия регламент, обработващият също поддържа регистър на дейностите по обработване, за които отговаря.

В допълнение, с оглед още по-голяма яснота, разпоредбата на чл. 28, пар. 10 от Общия регламент изрично предвижда, ако обработващият започне сам да определя целите и средствата на обработване, той автоматично започва да се счита за администратор.

Разпределението на ролите и отговорностите между администратора и обработващия има една основна цел, а именно да гарантира, че обработването на лични данни протича в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 и съответно осигурява защита на правата на физическите лица - субекти на данни.

Обществените отношения, свързани с реда за предоставяне на финансова подкрепа чрез безвъзмездна финансова помощ, както и управлението на средствата от ЕСИФ, са изчерпателно уредени в Закона за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове (ЗУСЕСИФ). Отношенията между управляващия орган и бенефициента се уреждат с „административен договор“ по смисъла на § 1, т. 1 от ДР на ЗУСЕСИФ.

Във връзка с гореизложеното, следва да се отбележи, че редът за предоставяне на финансова подкрепа е с висока степен на нормативна регулация, като в специалното законодателство са посочени целите и средствата на обработването на лични данни; категориите лични данни; получателите или категориите получатели, пред които са или ще бъдат разкрити личните данни; сроковете за съхранение и т.н.

Поради факта, че визираните характеристики за обработване на лични данни са нормативно определени в специалното законодателство, същите не могат да бъдат предмет на договаряне по

смисъла на чл. 28, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2016/679. Това обстоятелство трябва да се отчита в пълна степен, за да не се допусне нарушение на приложимата правна рамка.

Правилното дефиниране на ролите (администратор/обработващ) води до постигане на съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 и съответно ефективна защита на правата на субектите на данни. Също така следва да се има предвид, че извършването на дейности, при които обичайно се обменят лични данни между участниците, не води автоматично до възникване на отношения между администратор и обработващ по смисъла на чл. 28 от Регламента.

Във връзка с изложените по-горе доводи може да се приеме, че бенефициентите на безвъзмездна финансова помощ по оперативните програми обработват лични данни при условията на строга и изчерпателна нормативна регламентация въз основа на административен договор и под контрола на изрично определен Управляващ орган и поради това не биха могли да се разглеждат като обработващи лични данни, а като самостоятелни администратори. В тези случаи Управляващият орган по административния договор не би могъл да укаже на бенефициента как точно да обработи личните данни, тъй като и двете страни са длъжни да спазват специалното законодателство.

С оглед на гореизложеното и на основание чл. 58, пар. 3, буква „б“ от Регламент (ЕС) 2016/679, Комисията за защита на личните данни изразява следното

СТАНОВИЩЕ:

Бенефициентите на безвъзмездна финансова помощ по оперативните програми, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове, обработват лични данни при условията на строга и изчерпателна нормативна регламентация въз основа на административен договор и под контрола на изрично определен Управляващ орган и поради това не биха могли да се разглеждат като обработващи лични данни, а като самостоятелни администратори.

ЧЛЕНОВЕ:

ЦАНКО ЦОЛОВ

ИВТЕЛИН СОФРОНИЕВ

ВЕСЕЛИН ЦЕЛКОВ